

**ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД
Кіровоградської області**

**ІМЕНЕМ УКРАЇНИ
РІШЕННЯ**

21 липня 2010 р.

Справа № 3/75

Господарський суд Кіровоградської області у складі
судді Н.В. Болгар

розглянув у засіданні справу № 3/75

за позовом: Відкритого акціонерного товариства "Кіровоградський проектно-конструкторсько-технологічний інститут "Маштехкомплекс";

до відповідача: Публічного акціонерного товариства комерційний банк "ПриватБанк", від імені якого діє Кіровоградська філія "Кіровоградське регіональне управління";

про зобов'язання вчинити певні дії.

Представники:

позивача - Бірюков А.О., довіреність № б/н від 02.11.09;

відповідача - начальник юридичного відділу Кіровоградської філії "Кіровоградське регіональне управління" ПАТ КБ "Приватбанк" Кирдан А.В., довіреність № 4002 від 03.09.09.

Відкрите акціонерне товариство "Кіровоградський проектно-конструкторсько-технологічний інститут "Маштехкомплекс" (по тексту - ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс" звернулося до господарського суду із позовною заявою, яка містить вимоги про зобов'язання публічного акціонерного товариства комерційний банк "ПриватБанк", від імені якого діє Кіровоградська філія "Кіровоградське регіональне управління", (по тексту - ПАТ КБ "ПриватБанк") здійснити певні дії, а саме:

закрити рахунки ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс": 20627052900761, 26002052901732, 26002180877051, 26005180877092, 26006052901868, 26008180877022, 26008180877099, 26031180877022, 26057052901798 та всі інші рахунки;

перерахувати залишок коштів з рахунку 26002052901732 в сумі 69 061 грн. 17 коп., та з рахунку 26008180877099 в сумі 1 531 грн. 13 коп. на рахунок 26005181416 в ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Київ, МФО 380805, код ОКПО 04618056, ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс";

видати ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс" довідку про закриття рахунків 20627052900761, 26002052901732, 26002180877051, 26005180877092, 26006052901868, 26008180877022, 26008180877099, 26031180877022, 26057052901798 та всіх інших рахунків.

У відзиві на позов відповідач просить відмовити заявнику у задоволенні вимог, посилаючись на те, що

розірвання договору в односторонньому порядку можливе за згодою сторін або у випадках, передбачених законодавством;

п. 7.2 договору від 17.03.03 передбачений обов'язок клієнта, який має намір закрити картковий рахунок, погасити всі види заборгованості перед банком, а також повернути в банк всі корпоративні платіжні картки;

станом на 21.07.10 ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс" має заборгованість за договором № 180877 від 17.03.03 у сумі 503 грн. 71 коп. за РКО і це унеможливило закриття рахунків;

у заяві від 23.06.10 в порушення ст. 188 ГК України, п. 20.5 Інструкції, затвердженої постановою правління НБУ № 492 від 12.11.03, не вказані обов'язкові реквізити - дата і номер договору, який клієнт бажає розірвати, код ЄДРПОУ власника рахунку, номери рахунків "всі інші рахунки", найменування банку (тільки назва його структурного підрозділу);

рахунок № 26057052901798 є картковим рахунком.

У довідці № 1561 від 20.07.10, підписаної заступником директора, ПАТ КБ "ПриватБанк" повідомив господарський суд про рахунки ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс", відкриті у філії "Кіровоградське регіональне управління": 260081877099 (відкритий 25.11.03), 26002180877051 (відкритий 16.01.01), 26002052901732 (відкритий 01.12.04), 26057052901798 (відкритий 01.12.04), 26005180877092 (відкритий 25.11.03), 26008180877022 (відкритий 18.04.01), 26006052901868 (відкритий 14.09.05).

У клопотанні, поданому 21.07.10 ПАТ КБ "ПриватБанк" просить передати справу за підсудністю на розгляд господарського суду Дніпропетровської області", оскільки "вказана позовна заява подана не до юридичної особи та з грубим порушенням правил підсудності, у зв'язку з чим не може розглядатися господарським судом Кіровоградської області".

Таке клопотання господарським судом Кіровоградської області не задоволено. Позов поданий до відповідача - юридичної особи - ПАТ КБ "ПриватБанк", із зазначенням того, що від його імені діє філія "Кіровоградське регіональне управління". Відповідно до частини третьої ст. 15 Господарського процесуального кодексу України, якщо юридичну особу представляє уповноважений нею відособлений підрозділ, територіальна підсудність визначається з урахуванням частини першої - третьої цієї статті залежно від місцезнаходження відособленого підрозділу.

Позов до філії не пред'являвся.

Філія "Кіровоградське регіональне управління" представляє ПАТ КБ "ПриватБанк".

Справи у спорах, що виникають при виконанні господарських договорів, розглядаються господарським судом за місцезнаходженням відповідача, у конкретному випадку - за місцем знаходження відособленого підрозділу.

У засіданні оголошувалася перерва з 16:12 до 16:40.

Після перерви ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс" в особі представника подало заяву про зміну предмету позову, в якій просить господарський суд прийняти рішення, яким зобов'язати ПАТ КБ "ПриватБанк"

закрити рахунки ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс": 26002052901732, 26002180877051, 26005180877092, 26006052901868, 26008180877022, 26008180877099;

перерахувати залишок коштів з рахунку 26002052901732 в сумі 69 061 грн. 17 коп., та з рахунку 26008180877099 в сумі 1 531 грн. 13 коп. на рахунок 26005181416 в ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Київ, МФО 380805, код ОКПО 04618056, ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс";

видати ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс" довідку про закриття рахунків 26002052901732, 26002180877051, 26005180877092, 26006052901868, 26008180877022, 26008180877099.

Заява подана з урахуванням даних відповідача про рахунки позивача, відкриті у філії "Кіровоградське регіональне управління" та того, що рахунок 26057052901798 є картковим.

Право на зміну предмету позову є правом позивача за ст. 22 Господарського процесуального кодексу України.

Спір розглядається з урахуванням зміненого предмету позову.

При розгляді матеріалів справи, заслуховуванні пояснень представників сторін господарський суд встановив наступне.

Сторонами укладений договір "на здійснення розрахунково-касового обслуговування" № 180877 від 17.03.03, за умовами якого КБ "ПриватБанк" - Банк відкриває ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс" - Клієнту поточний рахунок (поточні рахунки) у національній та іноземній валюті (в тому числі картковий) та/або здійснює його (їх) розрахунково-касове обслуговування відповідно до діючих нормативних актів Національного банку України.

Названий договір є договором банківського рахунка, про який йдеться у ч. 1 ст. 1066 Цивільного кодексу України: "За договором банківського рахунка банк зобов'язується приймати і зараховувати на рахунок, відкритий клієнтові (володільцеві рахунка), грошові кошти, що йому надходять, виконувати розпорядження клієнта про перерахування і видачу відповідних сум з рахунку та проведення інших операцій за рахунком. Статтею 629 Цивільного кодексу України встановлено, що договір є обов'язковим для виконання сторонами.

У п. 2.1.3 укладеного сторонами договору Банк зобов'язався виконувати доручення Клієнта, що міститься в розрахунковому документів у строки, в ньому визначені.

За п. п. 3.1.1, 3.1.2 такого договору Клієнт має право самостійно розпоряджатися коштами на своєму рахунку, за винятком випадків, передбачених чинним законодавством; вимагати своєчасного і повного здійснення розрахунків та інших обумовлених договором послуг.

Із листом за вих. № ОЛ/58 від 23.06.10, отриманим Кіровоградським РУ ПАТ "ПриватБанк" 23.06.10, позивач подав платіжні доручення № 950 від 23.06.10 на перерахування коштів з рахунку № 26002052901732 КРУ ПАО КБ "ПриватБанк" сумі 69 061 грн. 17 коп. на рахунок ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс" 26005181416 в ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Київ, МФО 380805, код ОКПО 04618056 та платіжне доручення № 951 від 23.06.10 на перерахування коштів з рахунку 26008180877099 КРУ ПАО КБ "ПриватБанк" у сумі 1 531 грн. 13 коп. на 26005181416 ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс" в ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Київ, МФО 380805, код ОКПО 0461856.

Згідно з ч. 3 ст. 1068 Цивільного кодексу України, банк зобов'язаний за розпорядженням клієнта видати або перерахувати з його рахунка грошові кошти в день надходження до банку відповідного розрахункового документа, якщо інший строк не передбачений договором банківського рахунку.

Докази здійснення операції за названими платіжними дорученнями у строк, встановлений названою нормою матеріального права та укладеним сторонами договором, відсутні.

Пунктом 3.2.2 договору № 180877 від 17.03.03 Банку надано право відмовити Клієнту у здійсненні розрахункових і касових операцій у разі оформлення документів з порушенням вимог чинного законодавства та нормативних актів НБУ, а також в інших випадках, встановлених законодавством. Докази відмови відповідачем позивачеві у здійсненні перерахування коштів по зазначених платіжних дорученнях з підстав, передбачених п. 3.2.2 договору та законодавством, відсутні.

Відповідно до ст. 1074 Цивільного кодексу України, обмеження прав клієнта щодо розпорядження грошовими коштами, що знаходяться на його рахунку, не допускається, крім випадків обмеження права розпорядження рахунком за рішенням суду, встановлених законом.

ПАТ КБ "ПриватБанк" не довів наявності підстав обмеження права розпоряджатися рахунками.

У п. 7.2 договору № 180877 від 17.03.03 сторони узгодили умову про те, що цей договір може бути розірваний за згодою сторін у випадку закриття всіх відкритих за ним рахунків або у випадках, передбачених законодавством.

Тобто, передумовою розірвання договору є закриття всіх відкритих за ним рахунків.

Як встановлено ч. 1 ст. 1075 Цивільного кодексу України, договір банківського рахунка розривається за заявою клієнта у будь-який час.

Порядок закриття поточних рахунків клієнта передбачений п. п. 20.1, 20.5, 20.6 Інструкції "Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах", затвердженою Постановою Національного банку України № 492 від 12.11.03. Поточні рахунки клієнтів банків - юридичних осіб закриваються на підставі заяви клієнта. Закриття поточного рахунку за бажанням клієнта здійснюється на підставі його заяви про закриття поточного рахунку, складеної в довільній формі із зазначенням таких обов'язкових реквізитів, як найменування банку, ідентифікаційного коду за ЄДРПОУ власника рахунку, номера рахунку, який закривається, дати складання заяви, і підписується керівником юридичної особи або іншою уповноваженою на це особою і засвідчується відбитком печатки юридичної особи. Банк за наявності коштів на поточному рахунку, який закривається на підставі заяви клієнта, здійснює завершальні операції за рахунком (з виконанням платіжних вимог на примусове списання (стягнення) коштів, виплати коштів готівкою, перерахування залишку коштів згідно з дорученням клієнта тощо). У день закриття поточного рахунку банк зобов'язаний видати клієнту довідку про закриття рахунку.

У листі № ОЛ/58 від 23.06.10, зазначеному вище позивач просив відповідача розірвати договір банківського рахунку з 24.06.10 та закрити рахунки №№ 20627052900761, 26002180877051, 26006052901868, 26008180877099, 26057052901798, 26002052901732, 26005180877092, 26008180877022, 26031180877022 та всі інші рахунки.

Всі реквізити, необхідні для заяви у довільній формі для закриття поточних рахунків, названий лист містить.

Докази видачі банком клієнту довідок про закриття рахунків відсутні.

Господарський суд звертає також увагу на те, що у позовній заяві не йдеться про розірвання договору, як про це зазначено у відзиві на позов. Крім того, наявність заборгованості не є підставою для нездійснення банком дій, на яких наполягає клієнт.

У засіданні представником ПАТ КБ "ПриватБанк" надані господарському суду договір банківського рахунку від 09.01.08 і додатковою угодою, однак, про такі договори у відзиві на позов не йшлося, докази того, що такий договір є зміною умов договору № 1800877 від 17.03.03, або докази розірвання (припинення дії) останнього договору відсутні. Крім того, відсутнє обґрунтування та доведення того, що договір від 09.01.08 впливає на доведеність позовних вимог.

Порушене право ВАТ КПКТІ "Маштехкомплекс" підлягає захисту господарським судом, а його позов - задоволенню господарським судом.

На підставі ст. 49 Господарського процесуального кодексу України, судові витрати по справі покладаються на ПАТ КБ "ПриватБанк".

Рішення місцевого господарського суду набирає законної сили після закінчення десятиденного строку з дня його підписання суддею, підлягає виконанню в порядку, встановленому Законом України "Про виконавче провадження і може бути оскаржене в межах названого строку до Дніпропетровського апеляційного господарського суду.

Керуючись ст. ст. 49, 82, 84, 85, 116 Господарського процесуального кодексу України, господарський суд

В И Р І Ш И В :

1. Позов задовольнити.

2. Зобов'язати публічне акціонерне товариство комерційний банк "ПриватБанк" (адреса: 49044, м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Перемоги, буд. 50; і. к.14360570) закрити рахунки відкритого акціонерного товариства "Кіровоградський проектно-конструкторський технологічний інститут "Маштехкомплекс" (адреса: 25015, м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71; і. к. 04618056) 26002052901732, 26002180877051, 26005180877092, 26006052901868, 26008180877099, 26031180877022, відкриті у Кіровоградській філії "Кіровоградське регіональне управління" (адреса: 25006, м. Кіровоград, вул. Преображенська, 26/70, і. к. 24144778).

3. Зобов'язати публічне акціонерне товариство комерційний банк "ПриватБанк" (адреса: 49044, м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Перемоги, буд. 50; і. к.14360570) перерахувати залишок коштів з рахунку 26002052901732 в сумі 69 061 грн. 17 коп. та з рахунку 26008180877099 в сумі 1 531 грн. 13 коп. на рахунок 26005181416 в ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Київ, МФО 380805, код ОКПО 04618056 відкритого акціонерного товариства "Кіровоградський проектно-конструкторський технологічний інститут "Маштехкомплекс" (адреса: 25015, м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71; і. к. 04618056)

4. Зобов'язати публічне акціонерне товариство комерційний банк "ПриватБанк" (адреса: 49044, м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Перемоги, буд. 50; і. к.14360570) видати довідку про закриття рахунків 26002052901732, 26002180877051, 26005180877092, 26006052901868, 26008180877099, 26031180877022 відкритого акціонерного товариства "Кіровоградський проектно-конструкторський технологічний інститут "Маштехкомплекс" (адреса: 25015, м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71; і. к. 04618056), відкритих у Кіровоградській філії "Кіровоградське регіональне управління" (адреса: 25006, м. Кіровоград, вул. Преображенська, 26/70, і. к. 24144778).

5. Стягнути з публічного акціонерного товариство комерційного банку "ПриватБанк" (адреса: 49044, м. Дніпропетровськ, вул. Набережна Перемоги, буд. 50; і. к.14360570) на користь відкритого акціонерного товариства "Кіровоградський проектно-конструкторський технологічний інститут "Маштехкомплекс" (адреса: 25015, м. Кіровоград, вул. Полтавська, 71; і. к. 04618056) 85 грн. державного мита, 236 грн. витрат на оплату послуг по інформаційно-технічному забезпеченню судового процесу.

6. Видати позивачеві накази після набрання рішенням законної сили.

7. Засвідчені належним чином примірники рішення направити сторонам та філії "Кіровоградське регіональне управління" ПАТ КБ "ПриватБанк" (адреса: 25006, м. Кіровоград, вул. Преображенська, 26/70).

Суддя

Н. В. Болгар

23.07.10

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ
ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД**

**ПОСТАНОВА
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ**

07.10.2010 р.

Справа № 3/75

Дніпропетровський апеляційний господарський суд у складі колегії суддів:

головуючого судді: Ясир Л.О. (доповідач),

суддів: Герасименко І.М., Джихур О.В.,

секретар судового засідання: Вовченко О.В.,

від позивача – Бірюков А.О., представник, довіреність б/н від 07.10.10 р.;

від відповідача – Данильченко Р.В., юрисконсульт, довіреність № 6183 від 25.11.09 р.;

розглянувши апеляційну скаргу публічного акціонерного товариства комерційний банк “ПриватБанк”, від імені якого діє Кіровоградська філія “Кіровоградське регіональне управління” публічного акціонерного товариства комерційний банк “ПриватБанк”, м. Кіровоград

на рішення господарського суду Кіровоградської області від 21.07.10 р. у справі №3/75

за позовом відкритого акціонерного товариства “Кіровоградський проектно-конструкторсько-технологічний інститут “Маштехкомплекс”, м. Кіровоград

до публічного акціонерного товариства комерційний банк “ПриватБанк”, від імені якого діє Кіровоградська філія “Кіровоградське регіональне управління” публічного акціонерного товариства комерційний банк “ПриватБанк”, м. Кіровоград

про зобов’язання вчинити певні дії, -

В С Т А Н О В И В :

Відкрите акціонерне товариство “Кіровоградський проектно-конструкторсько-технологічний інститут “Маштехкомплекс” звернулось до господарського суду Кіровоградської області з позовом до публічного акціонерного товариства комерційний банк “ПриватБанк”, від імені якого діє Кіровоградська філія “Кіровоградське регіональне управління” публічного акціонерного товариства комерційний банк “ПриватБанк” про зобов’язання (з урахуванням заяви про зміну предмету позову від 21.07.10р. (а.с.72)) здійснити певні дії, а саме:

- закрити рахунки ВАТ “КПКТІ “Маштехкомплекс»: 26002052901732, 26002180877051, 26005180877092, 26006052901868, 26008180877022, 26008180877099;

- перерахувати залишок коштів з рахунку 26002052901732 в сумі 69 061 грн. 17 коп., та з рахунку 26008180877099 в сумі 1 531 грн. 13 коп. на рахунок 26005181416 в ПАТ “Райффайзен Банк Аваль” м.Київ, МФО 380805, код ОКПО 04618056, ВАТ КПКТІ “Маштехкомплекс”;

- видати ВАТ “КПКТІ “Маштехкомплекс” довідку про закриття рахунків 26002052901732, 26002180877051, 26005180877092, 26006052901868, 26008180877022, 26008180877099.

Рішенням господарського суду Кіровоградської області від 21.07.10р. по справі №3/75 (суддя Болгар Н.В.) позовні вимоги задоволені з посиланням на їх обґрунтованість.

Не погодившись з рішенням суду, відповідач звернувся з апеляційною скаргою, просить рішення скасувати та прийняти нове, яким відмовити в задоволенні позову. Заявник апеляційної скарги вважає, що судом не доведено обставини, що мають значення для справи, які суд визнав встановленими, висновки, викладені у рішенні, не відповідають обставинам справи, а також порушено норми матеріального та процесуального права. Зазначає, що в порушення пункту 7.2 договору на здійснення

розрахунково-касового обслуговування від 17.03.03р. позивач станом на 21.07.10р. мав заборгованість за розрахунково-касове обслуговування, що унеможливило закриття рахунків. Крім того вказує на те, що із тексту рішення не вбачається, що господарським судом було перевірено установчі документи та інші документи на предмет, чи надано Кіровоградській філії Кіровоградського регіонального управління ПАТ КБ “ПриватБанк” право здійснювати повноваження відповідно сторони у судовому процесі. Тому вважає, що справа повинна була розглядатися у господарському суді Дніпропетровської області за місцем знаходження юридичної особи - ПАТ КБ “ПриватБанк”. З посиланням на пункт 20.5 Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валюті [Постанови НБУ №492 від 12.11.03р.](#), стверджує, що позивач повинен був звернутися до відповідача із заявою про закриття рахунків по кожному рахунку окремо, оскільки його текст чітко вказує, що закриття поточного рахунку за бажанням клієнта здійснюється на підставі його заяви про закриття поточного рахунку і цей текст не передбачає множинне значення.

Позивач у відзиві на апеляційну скаргу та представник у судовому засіданні вважає доводи, викладені в апеляційній скарзі, необґрунтованими, просить рішення господарського суду залишити без змін.

Представник відповідача у судовому засіданні підтримав апеляційну скаргу.

Заслухавши представників сторін, обговоривши доводи апеляційної скарги та перевіrivши матеріали справи, судова колегія вважає, що апеляційна скарга не підлягає задоволенню з наступних підстав.

Як встановлено місцевим господарським судом та підтверджено матеріалами справи, 17.03.03р. сторони уклали договір на здійснення розрахунково-касового обслуговування №180877, згідно з умовами якого КБ “ПриватБанк” - банк відкриває відкритому акціонерному товариству “Кіровоградський проектно-конструкторсько-технологічний інститут “Маштехкомплекс” - клієнту поточний рахунок (поточні рахунки) у національній та іноземній валюті (в тому числі картковий) та/або здійснює його (їх) розрахунково-касове обслуговування відповідно до діючих нормативних актів Національного банку України.

Відповідно до пункту 2.1.3 договору банк зобов'язався виконувати доручення клієнта, що міститься в розрахунковому документів у строки, в ньому визначені.

Пунктами 3.1.1, 3.1.2 договору передбачено, що клієнт має право самостійно розпоряджатися коштами на своєму рахунку, за винятком випадків, передбачених чинним законодавством; вимагати своєчасного і повного здійснення розрахунків та інших обумовлених договором послуг.

За своєю правовою природою договір №180877 є договором банківського рахунку.

В силу [статті 1066 Цивільного кодексу України](#) за договором банківського рахунку банк зобов'язується приймати і зараховувати на рахунок, відкритий клієнтові (володільцеві рахунку), грошові кошти, що йому надходять, виконувати розпорядження клієнта про перерахування і видачу відповідних сум з рахунку та проведення інших операцій за рахунком.

Згідно з частиною 3 [статті 1068 Цивільного кодексу України](#) банк зобов'язаний за розпорядженням клієнта видати або перерахувати з його рахунку грошові кошти в день надходження до банку відповідного розрахункового документа, якщо інший строк не передбачений договором банківського рахунку.

Відповідно до [статті 1074 Цивільного кодексу України](#) обмеження прав клієнта щодо розпорядження грошовими коштами, що знаходяться на його рахунку, не допускається, крім випадків обмеження права розпорядження рахунком за рішенням суду, встановлених законом.

Із листом за вих. № ОЛ/58 від 23.06.10р., який отриманий Кіровоградським РУ ПАТ “ПриватБанк” 23.06.10р., позивач подав платіжні доручення №950 від 23.06.10р. на перерахування коштів з рахунку №26002052901732 КРУ ПАО КБ “ПриватБанк” суми 69 061 грн. 17 коп. на рахунок ВАТ “КПКТІ “Маштехкомплекс” 26005181416 в ПАТ “Райффайзен Банк Аваль” м. Київ, МФО 380805, код ОКПО 04618056 та платіжне доручення №951 від 23.06.10р. на перерахування коштів з рахунку №26008180877099 КРУ ПАО КБ “ПриватБанк” у сумі 1 531 грн. 13 коп. на 26005181416 ВАТ “КПКТІ “Маштехкомплекс” в ПАТ “Райффайзен Банк Аваль” м. Київ, МФО 380805, код ОКПО 0461856.

Докази здійснення операції за названими платіжними дорученнями у строк, встановлений названою нормою матеріального права та укладеним сторонами договором, відсутні.

Пунктом 3.2.2 договору № 80877 від 17.03.03р. банку надано право відмовити клієнту у здійсненні розрахункових і касових операцій у разі оформлення документів з порушенням вимог чинного законодавства та нормативних актів НБУ, а також в інших випадках, встановлених законодавством. Докази відмови відповідачем позивачеві у здійсненні перерахування коштів по зазначених платіжних дорученнях з підстав, передбачених п. 3.2.2 договору та законодавством, відповідач не надав.

ПАТ КБ “ПриватБанк” не довів наявності підстав обмеження права клієнта розпоряджатися рахунками.

Відповідно до частини 1 статті [1075 Цивільного кодексу України](#) договір банківського рахунка розривається за заявою клієнта у будь-який час.

У пункті 7.2 договору №180877 від 17.03.03р. сторони узгодили умову про те, що цей договір може бути розірваний за згодою сторін у випадку закриття всіх відкритих за ним рахунків або у випадках, передбачених законодавством.

Частиною 1 [статті 1075 Цивільного кодексу України](#) встановлено, що договір банківського рахунка розривається за заявою клієнта у будь-який час.

Листом № ОЛ/58 від 23.06.10р. позивач просив не тільки перерахувати залишки своїх коштів в інший банк (з наданням відповідних платіжних документів), а і розірвати договір банківського рахунку та закрити відкриті у відповідача рахунки.

Заяви позивача про закриття кожного поточного рахунку викладена на бланку відповідача та прийняті ним без будь-яких заперечень. Проте банк не виконав вимог свого клієнта.

Посилання відповідача на пункт 7.2 договору від 17.03.03р., яким встановлено, що при закритті карткового рахунку (за ініціативою клієнта або банку) клієнт не пізніше 21-го дня від дня письмового повідомлення про намір закрити картковий рахунок повинен погасити всі види заборгованості перед банком, а також повернути в банк всі [КПК](#), є безпідставним, оскільки позивач виключив з позовної заяви вимогу про закриття карткового рахунку.

Посилання Кіровоградської філії “Кіровоградське регіональне управління” публічного акціонерного товариства комерційний банк “ПриватБанк” на порушення місцевим господарським судом правил територіальної підсудності спростовуються пунктом 1.4 розділу 1, пунктом 2 розділу 2, пунктом 5.1 розділу 5 Положення про філію “Кіровоградське регіональне управління публічного акціонерного товариства комерційний банк “ПриватБанк”.

З урахуванням викладеного судова колегія не вбачає підстав для скасування рішення, яке відповідає обставинам справи та чинному законодавству.

Керуючись ст.ст. [101](#), [102](#), [103](#), [105](#) [Господарського процесуального кодексу України](#), апеляційний господарський суд, -

ПОСТАНОВИВ:

Рішення господарського суду Кіровоградської області від 21.07.10 р. у справі №3/75 – залишити без змін.

Апеляційну скаргу публічного акціонерного товариства комерційний банк “ПриватБанк”, від імені якого діє Кіровоградська філія “Кіровоградське регіональне управління” публічного акціонерного товариства комерційний банк “ПриватБанк”, м. Кіровоград – залишити без задоволення.

Головуючий

Судді

Л.О. Ясир

І.М. Герасименко

О.В. Джихур

Постанову підписано 08.10.2010р.

ВИЩИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

21 грудня 2010 р.

№ 3/75

Вищий господарський суд України у складі колегії суддів:

головуючого суддів: І. Воліка (доповідача), Н. Капацин, О. Кролевець,
розглянувши у відкритому судовому засіданні
касаційну скаргу Публічного акціонерного товариства "Комерційний банк "ПриватБанк"
на рішення від 21.07.2010 господарського суду Кіровоградської області
та на постанову від 07.10.2010 Дніпропетровського апеляційного господарського суду
у справі № 3/75

за позовом Відкритого акціонерного товариства "Кіровоградський проектно-конструкторсько-технологічний інститут "Маштехкомплекс"

до Публічного акціонерного товариства "Комерційний банк "Приватбанк" в особі Кіровоградської філії "Кіровоградське регіональне управління" ПАТ КБ "ПриватБанк"

про зобов'язання вчинити певні дії.

В судове засідання прибули представники сторін:

позивача – не з'явились;

відповідача – Передерев В.Г. (дов. від 01.03.2010 № 940-0);

ВСТАНОВИВ:

У червні 2010 року позивач - Відкрите акціонерне товариство "Кіровоградський проектно-конструкторсько-технологічний інститут "Маштехкомплекс" (надалі –ВАТ КПКТІ "Маштехкомплекс") звернувся до господарського суду з позовом до Публічного акціонерного товариства "Комерційний банк "Приватбанк" в особі Кіровоградської філії "Кіровоградське регіональне управління" ПАТ КБ "ПриватБанк" (надалі –ПАТ КБ "Приватбанк" в особі Кіровоградської філії "Кіровоградське регіональне управління" ПАТ КБ "ПриватБанк") про зобов'язання вчинити певні дії, а саме:

- закрити рахунки ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс": 26002052901732, 26002180877051, 26005180877092, 26006052901868, 26008180877022, 26008180877099;

- перерахувати залишок коштів з рахунку 26002052901732 в сумі 69061,17 грн., та з рахунку 26008180877099 в сумі 1531,13 грн. на рахунок 26005181416 в ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Київ, МФО 380805, код ОКПО 04618056, ВАТ КПКТІ "Маштехкомплекс";

- видати ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс" довідку про закриття рахунків 26002052901732, 26002180877051, 26005180877092, 26006052901868, 26008180877022, 26008180877099 (з урахуванням заяви про зміну предмету позову від 21.07.2010) (а.с.72).

Рішенням господарського суду Кіровоградської області від 21.07.2010 у справі № 3/75 (суддя: Болгар Н.В.), залишеним без змін постановою Дніпропетровського апеляційного господарського суду від 07.10.2010 (колегія суддів: Ясир Л.О. –головуючий, судді: Герасименко І.М., Джихур О.В.) позов задоволено; зобов'язано ПАТ КБ "ПриватБанк" закрити рахунки ВАТ "Кіровоградський

проектно-конструкторський технологічний інститут "Маштехкомплекс" 26002052901732, 26002180877051, 26005180877092, 26006052901868, 26008180877099, 26031180877022, відкриті у Кіровоградській філії "Кіровоградське регіональне управління"; зобов'язано ПАТ КБ "ПриватБанк" перерахувати залишок коштів з рахунку 26002052901732 в сумі 69061,17 грн. та з рахунку 26008180877099 в сумі 1531,13 грн. на рахунок 26005181416 в ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" ВАТ "Кіровоградський проектно-конструкторський технологічний інститут "Маштехкомплекс"; зобов'язано ПАТ КБ "ПриватБанк" видати довідку про закриття рахунків 26002052901732, 26002180877051, 26005180877092, 26006052901868, 26008180877099, 26031180877022 ВАТ "Кіровоградський проектно-конструкторський технологічний інститут "Маштехкомплекс", відкритих у Кіровоградській філії "Кіровоградське регіональне управління"; стягнуто з ПАТ КБ "ПриватБанк" на користь ВАТ "Кіровоградський проектно-конструкторський технологічний інститут "Маштехкомплекс" 85,00 грн. державного мита, 236,00 грн. витрат на оплату послуг по інформаційно-технічному забезпеченню судового процесу.

Не погоджуючись з постановленими судовими актами судів попередніх інстанцій, відповідач - ПАТ КБ "Приватбанк" звернувся з касаційною скаргою до Вищого господарського суду України, в якій просить рішення та постанову судів попередніх інстанцій скасувати, а справу направити на новий розгляд на стадію прийняття позовної зави, виходячи з того, що при прийнятті позовної заяви судом допущено порушення норм процесуального права, зокрема, ст. 46, частини 4 ст. 63 ГПК України, положення Декрету Кабінету Міністрів України "Про державне мито". Окрім того, при розгляді справи по суті судами не вірно застосовано норми ст. 1074 Цивільного кодексу України, пункту 20.6 Інструкції "Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах", затверджені Постановою Національного банку України № 492 від 12.11.2003 , що, на думку скаржника, є безумовною підставою для скасування оскаржуваних судових актів.

Позивач не скористався правом, наданим ст. 1112 Господарського процесуального кодексу України, та відзив на касаційну скаргу відповідача до Вищого господарського суду України не надіслав, що не перешкоджає касаційному перегляду судових актів, які оскаржуються.

Перевіряючи юридичну оцінку встановлених судом фактичних обставин справи та їх повноту, Вищий господарський суд України, заслухавши суддю-доповідача, представника відповідача та перевірівши матеріали справи, дійшов висновку, що касаційна скарга не підлягає задоволенню з наступних підстав.

Судами встановлено, що 17.03.2003 між ПАТ КБ "Приватбанк" (Банк) та ВАТ Кіровоградський ПКТІ "Маштехкомплекс" (Клієнт) укладений договір № 180877 на здійснення розрахунково-касового обслуговування, згідно з умовами якого Банк відкриває Клієнту поточний рахунок (поточні рахунки) у національній та іноземній валюті (в тому числі картковий) та/або здійснює його (їх) розрахунково-касове обслуговування відповідно до діючих нормативних актів Національного банку України.

Відповідно до пункту 2.1.3 Договору, Банк зобов'язався виконувати доручення клієнта, що міститься в розрахунковому документів у строки, в ньому визначені. Клієнт має право самостійно розпоряджатися коштами на своєму рахунку, за винятком випадків, передбачених чинним законодавством; вимагати своєчасного і повного здійснення розрахунків та інших обумовлених договором послуг (п. п. 3.1.1, 3.1.2 Договору).

Отже, виходячи з предмету договору суди дійшли вірного висновку, що між сторонами склалися відносини на підставі договору банківського рахунку, які регулюються положеннями Глави 72 Цивільного кодексу України

Відповідно до ст. 1066 Цивільного кодексу України за договором банківського рахунку банк зобов'язується приймати і зараховувати на рахунок, відкритий клієнтові (володільцеві рахунка), грошові кошти, що йому надходять, виконувати розпорядження клієнта про перерахування і видачу відповідних сум з рахунку та проведення інших операцій за рахунком.

Частиною 3 статті 1068 Цивільного кодексу України передбачено, що банк зобов'язаний за розпорядженням клієнта видати або перерахувати з його рахунку грошові кошти в день надходження до банку відповідного розрахункового документа, якщо інший строк не передбачений договором банківського рахунку. Обмеження прав клієнта щодо розпорядження грошовими коштами, що знаходяться на його рахунку, не допускається, крім випадків обмеження права розпорядження рахунком за рішенням суду, встановлених законом (ст. 1074 ЦК України).

В силу приписів частини 1 статті 1075 Цивільного кодексу України клієнт банку вправі у будь-який час ініціювати процедуру розірвання Договору, що і було зроблено останнім в порядку ст. 188 Господарського кодексу України та пункту 7.2 Договору шляхом направлення на адресу Банку відповідного повідомлення № ОЛ/58 від 23.06.2010 про розірвання Договору банківського рахунку та перерахування залишку коштів у сумі 69061,17 грн. на підставі платіжного доручення № 950 від 23.06.2010 з рахунку № 26002052901732 КРУ ПАО КБ "ПриватБанк" на рахунок ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс" № 26005181416 в ПАТ "Райффайзен Банк Аваль" та залишку коштів у сумі 1531,13 грн. на підставі платіжного доручення № 951 від 23.06.2010 на перерахування коштів з рахунку № 26008180877099 КРУ ПАО КБ "ПриватБанк" на рахунок ВАТ "КПКТІ "Маштехкомплекс" № 26005181416 в ПАТ "Райффайзен Банк Аваль".

Разом з тим, в порушення умов договору та вимог діючого законодавства Банком не здійснено операції за надісланими платіжними дорученнями та не виконано вимоги пункту 20.6 Інструкції "Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах", затвердженої Постановою Національного банку України № 492 від 12.11.2003 щодо закриття поточного рахунку за бажанням клієнта

Згідно пункту 3.2.2 Договору № 180877 від 17.03.2003, Банку надано право відмовити клієнту у здійсненні розрахункових і касових операцій у разі оформлення документів з порушенням вимог чинного законодавства та нормативних актів НБУ, а також в інших випадках, встановлених законодавством. Втім, Банком не надано належних та допустимих доказів, які б надавали Банку право відмови Клієнту у здійсненні перерахування коштів по зазначених платіжних дорученнях з зазначених підстав, що свідчить про неналежне виконання Банком договірних зобов'язань та порушення законних прав та інтересів позивача за захистом яких він звернувся до суду.

За встановлених обставин, місцевий господарський суд, з висновками якого погодився суд апеляційної інстанції, дійшов правомірного висновку, щодо задоволення позовних вимог виходячи з того, що за умовами договору та вимог діючого законодавства договір банківського рахунку може бути розірваний з ініціативи клієнта у будь-який час. Це правило є винятком із загальної норми, встановленої ст. 525 Цивільним кодексом України про те, що одностороння відмова від виконання зобов'язання не допускається, якщо інше не встановлено договором або законом.

Закриття поточного рахунку за бажанням клієнта здійснюється на підставі його заяви про закриття рахунку, форма та зміст якої встановлюються Інструкцією про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах.

За наявності коштів на рахунку банк здійснює завершальні операції за рахунком (з виконання платіжних вимог на примусове списання (стягнення) коштів, виплати коштів готівкою, перерахування залишку коштів на підставі платіжного доручення на інший рахунок клієнта, зазначений у заяві, тощо). Датою закриття рахунку вважається наступний після проведення останньої операції за цим рахунком день.

Якщо на рахунку власника немає залишку коштів, а заява подана в операційний час банку, то датою закриття рахунку є день отримання банком цієї заяви.

У день закриття рахунку банк зобов'язаний видати клієнту довідку про закриття рахунку (п. 20.5 Інструкції про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах).

Судами правомірно не взято до уваги посилення відповідача, на порушення Клієнтом (позивачем) пункту 7.2 Договору № 180877 від 17.03.2003, яким встановлено, що при закритті карткового рахунку (за ініціативою клієнта або банку) клієнт не пізніше 21-го дня від дня письмового повідомлення про намір закрити картковий рахунок повинен погасити всі види заборгованості перед банком, а також повернути в банк всі корпоративні платіжні картки, оскільки позивач просив закрити поточні рахунки (з урахуванням уточнених позовних вимог), закриття яких визначено Інструкцією про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземній валютах та не передбачає повернення платіжних карток.

З урахуванням наведених правових положень та встановлених обставин справи колегія суддів Вищого господарського суду України вважає, що доводи, викладені ПАТ КБ "ПриватБанк" в касаційній скарзі, є необґрунтованими, оскільки вони спростовуються зібраними по справі доказами і не відповідають вимогам закону.

Інші доводи викладені у касаційній скарзі заявника, судова колегія вважає непереконливими та такими, що зводяться до оцінки доказів у справі, розгляд яких за приписами статті 1117 Господарського процесуального кодексу України виходить за межі повноважень касаційної інстанції.

З урахуванням того, що з'ясування підставності оцінки доказів та встановлення обставин по справі згідно приписів ст. 1117 Господарського процесуального кодексу України знаходиться поза межами компетенції касаційної інстанції, колегія суддів Вищого господарського суду України приходить до висновку про неможливість задоволення касаційної скарги.

На підставі викладеного, колегія суддів Вищого господарського суду України вважає, що судами першої та апеляційної інстанцій було повно та всебічно з'ясовано обставини, що мають значення для справи, надано їм належну правову оцінку та винесено рішення з дотриманням норм матеріального та процесуального права, що дає підстави для залишення їх без змін.

Керуючись ст. ст. 1115, 1117, 1119-11111 Господарського процесуального кодексу України, Вищий господарський суд України –

ПОСТАНОВИВ:

Касаційну скаргу Публічного акціонерного товариства "Комерційний банк "ПриватБанк" залишити без задоволення.

Постанову Дніпропетровського апеляційного господарського суду від 07.10.2010 у справі № 3/75 залишити без змін.

Головуючий, суддя

І. Волік

Судді:

Н. Капацин

О. Кролевець